

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра біохімії та біотехнології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
Бондарчук Л.В.
"16" 06 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«Технологія виробництва органічного тваринництва»

Спеціальність: 204 *Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва*

Освітня програма: *Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва*

Факультет *Біолого-технологічний*

2020 – 2021 навчальний рік

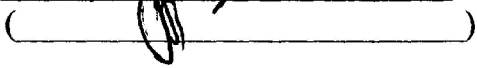
Робоча програма з дисципліни « Технологія виробництва органічного тваринництва» для студентів 1 курсу магістратури за спеціальністю 204–*Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва.*

Розробники:

Кандидат с.-г. наук, доцент

Бондарчук Л.В. ( )

Кандидат с.-г. наук, доцент

Опара В. О. ( )

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри біохімії та біотехнології

Протокол від «16» 06 2020 року № 11

Завідувач кафедри

Л.В.Бондарчук

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Л. В. Бондарчук

Декан біолого-технологічного факультету

В. О. Опара

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

(А.М.Герасимів)

Зареєстровано в електронній базі: дата: «15» 06 2020 р.

© СНАУ, 2020 рік

© Л.В.. Бондарчук 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: <i>20 Аграрні науки та продовольство</i>	<i>Вибіркова</i>
	Спеціальність: <i>204 Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва</i>	
Модулів – 1	<i>Освітня програма: Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва</i>	Рік підготовки:
Змістових модулів: 2		2020 - 2021-й
		Курс
		1м
		Семестр
Загальна кількість годин - 150		2-й(в)
		Лекції
		30год.
		Лабораторні, практичні
		30год.
		Самостійна робота
		90год.
		Вид контролю: залік
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 11	Освітній ступінь <i>магістр</i>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - (40/60)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: набуття необхідних компетенцій слухачами магістратури в області органічного сільського господарства, зокрема , галузі тваринництва та можливість застосування його принципів і методів на практиці.

Завдання: опанувати студентами знаннями з переваг ведення органічного тваринництва над традиційним, вивчення технологій утримання, годівлі, розведення і селекції, вибір порід різних видів сільськогосподарських тварин, збереження здоров'я тварин, застосування виробничих заходів з організації ведення органічного тваринництва в рамках Програми розвитку сільських територій .

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- технології утримання сільськогосподарських тварин з урахуванням видових особливостей, особливості технології годівлі різних видів тварин в органічному тваринництві, особливості застосування методів розведення і селекції при органічному тваринництві, засоби лікування та профілактики хвороб для тварин при органічному тваринництві, стандарти і правила органічного тваринництва і нормативно-правові документи для переходу з традиційного на органічне ведення галузі тваринництва Органічні стандарти, сертифікацію, маркування органічної сільськогосподарської продукції. Основи переробки органічної сировини і продуктів отриманих від органічного сільського господарства.

вміти:

використовувати виробничі заходи з організації утримання тварин, а саме: підбір пасовищ, приміщень для утримання худоби, птиці, застосування методів гомеопатії, фітотерапії, засобів традиційної ветеринарної медицини для профілактики і лікування різних видів тварин, підбір порід для використання їх у органічному тваринництві, розраховувати норми і способи годівлі для отримання максимальної продуктивності тварин, птиці, бджіл, об'єктів рибництва тощо. Застосовувати органічні стандарти та маркування при переробці та пакуванні органічних продуктів.

3. Програма навчальної дисципліни

(Затверджено Вченою радою СНАУ від 26.12.2017)

Змістовий модуль 1. Основи органічного тваринництва

Тема 1. *Роль тваринництва в органічному сільському господарстві.*

Етапи розвитку тваринництва. Перевага органічного тваринництва. Роль тваринництва в органічному сільському господарстві.

Тема 2. *Основи органічного тваринництва.* Технологія утримання тварин відповідно до видових особливостей. Технологія годівлі тварин в органічному тваринництві. Розведення і селекція тварин в органічному

тваринництві. Виробничі заходи з організації утримання тварин на пасовищах та у приміщеннях.

Тема 3. Збереження здоров'я та запобігання захворювань при веденні органічного тваринництва. Застосування гомеопатії та фітотерапії при веденні органічного тваринництва. Застосування методів традиційної ветеринарної медицини при веденні органічного тваринництва.

Тема 4. Перспективи розвитку органічного тваринництва в Україні. Організація раціонального використання природно-екологічних умов України для організації органічного тваринництва. Управління біологічними ресурсами на сільських територіях. Досвід кращих господарств України в організації органічного сільського господарства. Система виробництва органічних водних об'єктів.

Змістовий модуль 2. Стандарти і правила органічного тваринництва

Тема 5. Стандарти і правила органічного тваринництва в країнах Європейського союзу. Нормативно-правові аспекти переходу з традиційного на органічне тваринництво. Загальні вимоги для галузей рослинництва і тваринництва.

Тема 6. Сертифікація органічного тваринництва. Основні вимоги до обробки і переробки органічної сировини та продуктів органічного походження. Правила пакування та маркування органічних продуктів. Застосування добавок та інгредієнтів при органічно вироблених продуктах, правила та виключення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	Усього го	у тому числі		
л		лаб	с.р.	
Модуль 1. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОГО ТВАРИННИЦТВА				
Змістовий модуль 1. Основи органічного тваринництва				
Тема 1. Роль тваринництва в органічному сільському господарстві	14	2	2	10
Тема 2. Основи органічного тваринництва	40	10	10	20
Тема 3. Збереження здоров'я та запобігання захворювань при веденні органічного тваринництва	28	4	4	20
Тема 4. Перспективи розвитку органічного тваринництва в Україні	18	4	4	10
Разом за змістовим модулем 1	100	20	20	60
Змістовий модуль 2. Стандарти і правила органічного тваринництва				

Тема 5. Стандарти і правила органічного тваринництва в Україні та світі	32	6	6	20
Тема 6. Сертифікація органічного тваринництва	18	4	4	10
Разом за змістовим модулем 2	50	10	10	30
Усього годин за 1 модуль	150	30	30	90

5. Теми та план лекційних занять для денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Роль тваринництва в органічному сільському господарстві. План. 1.Етапи розвитку тваринництва. 2. Перевага органічного тваринництва. 3.Роль тваринництва в органічному сільському господарстві.	2
2	Тема 2. Основи органічного тваринництва. План. 1.Технологія утримання тварин відповідно до видових особливостей. 2. Технологія годівлі тварин в органічному тваринництві. 3.Розведення і селекція тварин в органічному тваринництві. 4. Виробничі заходи з організації утримання тварин на пасовищах та у приміщеннях.	10
3	Тема 3. Збереження здоров'я та запобігання захворювань при веденні органічного тваринництва План. 1.Застосування гомеопатії та фітотерапії при веденні органічного тваринництва. 2.Застосування методів традиційної ветеринарної медицини при веденні органічного тваринництва.	4
4	Тема 4. Перспективи розвитку органічного тваринництва в Україні. План 1.Організація раціонального використання природно-екологічних умов України для організації органічного тваринництва. 2.Управління біологічними ресурсами на сільських територіях. 3. Досвід кращих господарств України в організації органічного сільського господарства. Система виробництва органічних водних об'єктів.	4

5	Тема 5. Стандарти і правила органічного тваринництва в Україні і світі План. 1.Нормативно-правові аспекти переходу з традиційного на органічне тваринництво. 2.Загальні вимоги для галузей рослинництва і тваринництва.	6
6	Тема 6. Сертифікація органічного тваринництва. План. 1.Основні вимоги до обробки і переробки органічної сировини та продуктів органічного походження. 2.Правила пакування та маркування органічних продуктів. 3.Застосування добавок та інгредієнтів при органічно вироблених продуктах, правила та виключення.	4
7	Разом	14

6. Теми та план лекційних занять для заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Основи органічного тваринництва. План. 1.Технологія утримання тварин відповідно до видових особливостей. 2. Технологія годівлі тварин в органічному тваринництві. 3.Розведення і селекція тварин в органічному тваринництві. 4. Виробничі заходи з організації утримання тварин на пасовищах та у приміщеннях.	
2	Тема 2. Стандарти і правила органічного тваринництва в країнах Європейського союзу. План. 1.Нормативно-правові аспекти переходу з традиційного на органічне тваринництво. 2.Загальні вимоги для галузей рослинництва і тваринництва	
	Разом	4

7. Теми практичних занять для денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Перевага органічного тваринництва.	2
2	Технологія утримання тварин відповідно до видових особливостей.	2
3	Технологія годівлі тварин в органічному тваринництві	2

4	Розведення і селекція тварин в органічному тваринництві.	4
5	Виробничі заходи з організації утримання тварин на пасовищах та у приміщеннях	2
6	Застосування гомеопатії та фітотерапії при веденні органічного тваринництва.	4
7	Організація раціонального використання природно-екологічних умов України для організації органічного тваринництва.	2
8	Управління біологічними ресурсами на сільських територіях.	2
9	Досвід кращих господарств України в організації органічного сільського господарства	2
10	Стандарти і правила органічного тваринництва	4
11	Нормативно-правові аспекти переходу з традиційного на органічне тваринництво.	2
12	Правила переробки , пакування та маркування органічних продуктів	2
	Разом	30

8. Самостійна робота для денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Роль тваринництва в органічному сільському господарстві.	10
2	Тема 2. Технологія утримання і годівлі тварин відповідно до видових особливостей.	20
3	Тема 3. Збереження здоров'я та запобігання захворювань при веденні органічного тваринництва. Застосування методів традиційної ветеринарної медицини при веденні органічного тваринництва.	20
4	Тема 4. Перспективи розвитку органічного тваринництва в Україні. Управління біологічними ресурсами на сільських територіях.	10
5	Тема 5. Стандарти і правила органічного тваринництва в країнах Європейського союзу. Загальні вимоги для галузей рослинництва і тваринництва.	20
6	Тема 6. Сертифікація органічного тваринництва. Основні вимоги до обробки і переробки органічної сировини та продуктів органічного походження.. Застосування добавок та інгредієнтів при органічно вироблених продуктах, правила та виключення.	10
	Разом	90

9. Самостійна робота для заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Роль тваринництва в органічному сільському господарстві.	
2	Тема 2. Технологія утримання і годівлі тварин відповідно до видових особливостей.	
3	Тема 3. Збереження здоров'я та запобігання захворювань при веденні органічного тваринництва. Застосування методів традиційної ветеринарної медицини при веденні органічного тваринництва.	
4	Тема 4. Перспективи розвитку органічного тваринництва в Україні. Управління біологічними ресурсами на сільських територіях.	
5	Тема 5. Стандарти і правила органічного тваринництва в країнах Європейського союзу. Загальні вимоги для галузей рослинництва і тваринництва.	
6	Тема 6. Сертифікація органічного тваринництва. Основні вимоги до обробки і переробки органічної сировини та продуктів органічного походження.. Застосування добавок та інгредієнтів при органічно вироблених продуктах, правила та виключення.	
	Разом	80

10. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. **Словесні:** лекція, пояснення на лабораторних заняттях та консультаціях, робота підручником

1.2. **Наочні:** ознайомлення з сутністю і перебігом біохімічних, мікробіологічних та технологічних процесів під час обробки сировини, удосконалення раціональних схем розробки туші.

1.3. **Практичні:** вивчення змісту і структури навчального процесу.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. **Аналітичний** набування практичних навичок роботи з устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірною апаратурою.

2.2. **Методи синтезу** – проводиться аналіз особливостей розвитку і формування організму тварин із однієї клітини до багатоклітинного організму.

3. **Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.**

3.1. **Частково-пошуковий (евристичний)** за завданням викладача здійснюється пошук даних в Інтернеті, літературних джерелах.

3.2. **Дослідницький** – виготовлення препаратів різних інфекційних хвороб. Визначення виду бактерій. Розроблення теоретичних та практичних методів селекційно-плеємної роботи у тваринництві

3.3. **Репродуктивний** – застосування вивченого теоретичного матеріалу на практиці. На консультаціях проводиться пояснення незрозумілих питань з демонстрацією таблиць, схем.

4. **Активні методи навчання** - використання технічних засобів навчання (мультимедійні лекції), диспути з проблемних питань будь-якої теми, перевірка контрольних робіт з самооцінкою знань та роботою над помилками. Застосовуються навчальні та контрольні тести з використанням комп'ютера чи відповіді на питання запропоновані в методичних посібниках; студенти при проведенні занять користуються конспектами лекцій та методичними вказівками розробленими викладачем кафедри.

5. **Інтерактивні технології навчання** - - використовуються мультимедійні лекції та демонстрація мікрофільмів на лабораторних заняттях, проводиться аналіз конкретних незрозумілих питань та діалогове навчання.

11. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Оцінюється рівень знань під час обговорення питань, що винесені на ЛПЗ, опитування під час проведення ЛПЗ, написання тематичних контрольних робіт та захист лабораторних робіт; оцінюється самостійне написання рефератів з окремих питань.

4. У підсумковій оцінці знань студента враховується рівень навчальної роботи, написання контрольних, усні відповіді, проміжна атестація, рівень виконання самостійної роботи та її захист.

12. Розподіл балів, які отримують студенти на заліку: денна форма навчання

Поточне тестування та самостійна робота						СР С	Разом за модулі	Ате с- таці я	Сума
Модуль 1 – 70 балів									
Змістовий модуль – 1				Змістовий модуль – 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6				
10	20	10	10	10	10	15	85 (70+15)	15	100

заочна форма навчання

Поточне тестування та самостійна робота							СР С	Разом за модулі та СРС	Ате с- таці я	Сума
Модуль 1 – 70 балів										
Зм. М. 1		Змістовий модуль – 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	30	100 (70+30)	-	100
10	20	10	10	10	10	10				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» № 2740-VIII від 06.06.2019, ВВР, 2019, № 28, ст.116}
2. Органічне виробництво. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
3. Міжнародна федерація органічного сільського господарства. [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.ifoam.org/>
4. Офіційний сайт сертифікаційного органу «Органік стандарт» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.organicstandard.com.ua>
5. Офіційний сайт Федерації органічного руху України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.organic.com.ua>.
6. Довідник стандартів ЄС щодо регулювання органічного виробництва та маркування органічних продуктів. – Кн. 1 / За ред. Є. Мілованова, С. Мельника, О. Демидова [та ін.]. – Л.: ЛА «Піраміда», Федерація органічного руху України, 2008. – 204 с
7. Дослідний інститут органічного сільського господарства FiBL / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fibl.org/en/themen/themen-statistiken.htm>
8. Принципи органічного сільського господарства // International Federation of Organic Agriculture Movements. [Electronic resource]. – Mode of access http://www.ifoam.org/about_ifoam
9. Світова статистика органічного виробництва. Офіційний сайт IFOAM [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ifoam.org>
10. Global organic farming statistics and news [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.organic-world.net>.
11. Кодекс Аліментаріус. Органічні харчові продукти. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.klubok.net/Downloads-req-viewdownload-cid-8.html>

Допоміжна

1. Постанови комісії (ЄС) № 889/2008 від 5 вересня 2008 р. «Детальні правила органічного виробництва, маркування і контролю для впровадження.
2. Постанови Ради (ЄС) № 834/2007 щодо органічного виробництва та маркування органічних продуктів».